

วันนี้ในอดีต - 9 ตุลาคม 2538

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ถึงแก่อสัญกรรม

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เกิดวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2454 ในเรือกลางแม่น้ำเจ้าพระยา ณ ตำบลบ้านม้า อำเภอนินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี เป็นโอรสคนสุดท้อง ในบรรดาโอรสธิดา ทั้ง 6 คน ของพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าคำรบ กับหม่อมแดง (บุญนาค) ชื่อ "คึกฤทธิ์" นั้นมาจากการที่ขอรับรองให้เสียงดังในวัยทารก จึงได้รับพระราชทานนามนี้จาก สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ

ชีวิตส่วนตัวสมรสกับ หม่อมราชวงศ์พัศตร์พริ้ง ทองใหญ่ เมื่อ พ.ศ. 2479 มีบุตรธิดา 2 คน คือ หม่อมหลวงรองฤทธิ์ ปราโมช และ หม่อมหลวงวิสุมิตรา ปราโมช ต่อมาได้แยกกันอยู่กับหม่อมราชวงศ์พัศตร์พริ้ง

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช พักอยู่ที่บ้านในซอยพระพิณิจ ซึ่งเป็นซอยย่อยอยู่ในซอยสวนพลู ถนนสาทรใต้ เขตสาทร บ้านหลังนี้เป็นที่รู้จักกันในชื่อว่า "บ้านซอยสวนพลู"

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์เป็นบุคคลที่มีบุคลิกและบทบาทที่หลากหลาย มีชื่อเสียงในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะการประพันธ์ การแสดง และยังเป็นนักการเมือง เป็นผู้ก่อตั้งพรรคก้าวหน้า เมื่อ

พ.ศ. 2488 ต่อมาได้บูรรวมกับพรรคประชาธิปัตย์ในปีถัดมา ต่อมาก่อตั้งหนังสือพิมพ์สยามรัฐ เมื่อ พ.ศ. 2493 และก่อตั้งพรรคกิจสังคม เมื่อ พ.ศ. 2517 และได้ดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 13 ของประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. 2518 โดยสามารถเป็นแกนนำตั้งรัฐบาลทั้งที่มีจำนวน ส.ส. ในมือเพียง 18 คน รัฐบาลศึกษาธิการในครั้งนั้นมี บุญชู โรจนเสถียร ผู้ร่วมก่อตั้งพรรคกิจสังคม เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีนโยบาย "เงินผัน" เป็นที่รู้จักเลื่องลือทั่วไปในสมัยนั้น

ก่อนดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี หม่อมราชวงศ์ศีกฤทธิ ปราโมช เคยรับบทเป็น นายกรัฐมนตรีของประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประเทศหนึ่ง ชื่อว่าประเทศสารขัณฑ์ ในภาพยนตร์เรื่อง *The Ugly American* (1963) คู่กับมาร์ลอน แบรนโด เมื่อ ปี พ.ศ. 2506 และหลังพ้นตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เคยรับบทเป็นนักแสดงรับเชิญในภาพยนตร์ *ผู้แทนนอกสภา* กำกับโดย สุรสีห์ ผาธรรม นำแสดงโดย สรพงศ์ ชาตรี เมื่อปี พ.ศ. 2526

หม่อมราชวงศ์ศีกฤทธิ ได้รับฉายาจากนักการเมือง และสื่อมวลชนมากมาย เช่น "เฒ่าสารพัดพิษ" "ชื่อแป่ชอยสวนพลู" ภายหลังเมื่อมีอาวุโสสูงวัย จนสามารถแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ได้อย่างตรงไปตรงมา โดยไม่ต้องเกรงกลัวอิทธิพลใด ๆ จึงได้รับฉายาว่า "เสาหลักประชาธิปัตย์" นอกจากนี้ อีกฉายาหนึ่งที่ใช้เรียก หม่อมราชวงศ์ศีกฤทธิ ในบางแห่งคือ "หม่อมป่า"

ในด้านวรรณศิลป์ หม่อมราชวงศ์ศีกฤทธิ มีผลงานหนังสือที่มีชื่อเสียงระดับประเทศมากมาย ที่ได้รับการตีพิมพ์ซ้ำแล้วซ้ำอีก เช่น *สี่แผ่นดิน*, *ไฟแดง*, *กาเหว่าที่บางเพลง*, *หลายชีวิต*, *ซูสีไทเฮา*, *สามก๊กฉบับนายทุน* และเรื่องสั้น "มอม" ซึ่งได้ใช้เป็นบทความประกอบแบบเรียนภาษาไทยในปัจจุบัน บางชิ้นมีผู้นำไปทำเป็นละครโทรทัศน์ เช่น *สี่แผ่นดิน*, *หลายชีวิต* และทำเป็นภาพยนตร์ เช่น *กาเหว่าที่บางเพลง*

หม่อมราชวงศ์ศีกฤทธิ ปราโมช ถึงแก่อสัญกรรมด้วยโรคเบาหวาน เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2538 รวมอายุ 84 ปี 172 วัน ต่อมาในปี พ.ศ. 2550 กระทรวงวัฒนธรรมได้เสนอชื่อต่อยูเนสโกให้เป็นบุคคลสำคัญของโลก